

Lydia Millet

Zuiver

Karakter Uitgevers B.V.

1

Het was een getemperde liefde, maar ondanks alles liefde. Het was het soort liefde dat je aanstaart in het harde licht van je koplampen: een milde liefde, zachtaardig als planteneters. Zachte vacht, roze tong, en als je te dichtbij kwam een onaangename humusgeur. Het was de liefde die ze koesterde voor haar man.

De liefde had natuurlijk ook andere vormen, maar in haar dagelijkse vorm was ze vegetarisch.

Ze nam aan dat het de liefde was die de meeste vrouwen na verloop van tijd voor hun echtgenoot voelden. Het was niet de liefde van een pasgetrouwde vrouw, maar wel die van vrouwen die er al vele jaren op hadden zitten. Als ze aan echtelijke liefde dacht, zag ze een uitgestrekt veld voor zich met rijen echtgenoten. Bijvoorbeeld een rijstveld. De mannen stonden voorovergebogen te plukken. Werd rijst geplukt? Hoe dan ook, Chinese toestanden. Ze zwoegden als miljarden boeren.

Wereldwijd waren het echter, zowel technisch als historisch gezien, vooral de vrouwen die zwoegden. De vrouwen ploeterden voor hun levensonderhoud, hun echtgenoten, hun kleine kinderen. Zeker, zo was het. Het waren, kort door de bocht, de vrouwen die

historisch en feitelijk gezien de slaven waren. Zelfs in rijke landen was de levensverwachting van getrouwde vrouwen korter dan die van ongetrouwde vrouwen, terwijl echtgenoten langer leefden dan zorgeloze vrijgezellen.

Toch hadden echtgenoten in wezen iets waardoor ze overkwamen als de ploeteraars. *Husband, housebound*. In materiële zin waren het weliswaar de vrouwen die aan huis gebonden waren, maar de mannen waren gebonden aan hen. Dat kwam omdat de meeste mannen in emotionele zin een beperkte focus en weinig intieme vrienden hadden. Ze lieten de sociale contacten over aan de vrouwen, en dus waren ze gebonden aan hen.

Ze was bereid hem alles te vertellen, mocht hij dat willen. Ze wilde schoon schip maken. Maar ploeteraars waren kwetsbaar. Een ploeteraar was chronisch uitgeput door zijn lange werkdagen. Van welk werk dan, vraag je je misschien af. Van de inspanning om een man te zijn. Man-zijn was zwaar. Mannen waren in wezen allemaal gestoord als gevolg van testosteron. Dat zag je aan hen af, het kolkte onderhuids. De weinige uitzonderingen bevestigden de regel, en een slimme man was mans genoeg om dat toe te geven. Steroïden, bijvoorbeeld, maakten een man, chemisch gezien, mannelijker maar – niet toevallig – ook gestoord. Ze had een wetenschappelijk artikel gelezen waarin werd aangetoond dat autisme een extreme vorm van mannelijk denken was. Voilà. En hun latente waanzin en achterlijkheid werd nog eens versterkt door het feit dat de meesten van hen niet meer jaagden en hun prooien verscheurden. Dat frustreerde mannen, ook al waren ze zich daar niet van bewust. Ze waren niet geschikt voor het leven in een geciviliseerde maatschappij.

Uiteraard waren vrouwen, zoals algemeen bekend, ook onderhevig aan hormonale gekte. Een teveel aan chemische stoffen, zoals oestrogenen, kon het zogenaamde premenstrueel syndroom veroorzaken, waardoor een vrouw in een karikatuur van zichzelf veran-

derde. Te denken viel aan hysterie, zoals Freud het noemde. Neurose. De maandelijksse periode. Natuurlijk was Freud allang in diskrediet geraakt. Hij was meer een filosoof dan een wetenschapper, en Amerikanen hadden geen vertrouwen in filosofen. Integendeel. Bovendien gebruikte hij cocaïne.

Niettemin was het zwakke geslacht ongetwijfeld wispelturiger dan het sterke geslacht. In de praktijk zorgde dat ervoor dat de gekte van vrouwen soms weer verdween. Bij mannen was het echter een constant gegeven. Als het om gestoordheid ging, waren vrouwen besluiteloos en mannen vastberaden. Vreemd genoeg werd de chronische gestoordheid van mannen vaak aangezien voor stabiliteit; mannen, die permanente sociopaten, werden bewonderd om hun consequente gedrag, terwijl vrouwen, die slechts bij vlagen neurotisch waren, werden weggezet als onvoorspelbaar. In feite werden de aanvallen van vrouwen als wapen tegen hen gebruikt. Sociopaten versus neurotici. Geen onbelangrijk onderscheid, aangezien veel mannen zich nog wel eens iets te veel lieten meeslepen door hun afwijking en seriemoordenaar werden, vrouwen mishandelaar, corrupte agent of kindsoldaat in een roofbende, oorlogsmisdadiger, tiran, demagoog.

Dat gold in veel mindere mate voor vrouwen.

Niet dat ze het de mannen kwalijk nam, want dan zou ze de schuld bij het slachtoffer leggen. Mannen hadden nu eenmaal last van onderdrukte woede en het syndroom van Asperger, waarvan de verschillende vormen wijdverspreid waren onder de mannelijke bevolking. In plaats van hun iets te verwijten had ze altijd van hen gehouden, al hun trieste tekortkomingen ten spijt. Mannen waren tragische helden. En om een tragische held te zijn, hoefde je alleen maar man te zijn.

Ze hield van hen. O ja.

Casey reed hen door de spits over de La Cienega Boulevard naar

het vliegveld. Er hing een aangename stilte in de auto. Susan keek door het raampje naar het verkeer, dat voor een groot deel uit tragische mannen bestond. De tragische mannen reden in hun auto's. De een zocht een zender op de radio, de ander peuterde in zijn neus terwijl hij glazig in de verte staaarde. De meesten van hen waren zich totaal niet bewust van hun tragische lot. Uiteraard zaten er ook vrouwen achter het stuur, zoals haar eigen dochter. Casey hield van autorijden, ze reed hard en ietwat roekeloos, maar toch waren deze vrouwen, onder wie Casey, die in een rolstoel zat, lang niet zo beklagenswaardig als de mannen. De vrouwen waren misschien ook ongelukkig – neem nu Casey – maar er waren weinig Ophelia's onder hen. Nee, als het om tragiek ging, hadden de mannen de markt al veroverd.

Autorijden gaf Casey een gevoel van macht dat ze in haar rolstoel miste, omdat ze in een auto hoger zat. Op de bestuurdersstoel zat ze op gelijke hoogte met de mensen om haar heen en golden dezelfde spelregels.

Haar dochter trommelde opgewonden met haar vingers op het stuur. Susan zelf was ook in een opgewekte stemming. Haar man en haar werkgever keerden beiden terug uit de tropen. Het was een thuiskomst, een heldenwelkom. Nu ze erover nadacht, was ook de heldenrol, net als de tragedie, vooral weggelegd voor mannen. Als zij uit een vliegtuig stapte, zou er nooit iemand op haar staan wachten die zich gillend van vreugde in haar armen wierp.

Gewoonlijk rookte Casey noch zichzelf, maar ze hadden in een bar Marlboro-filtersigaretten gebietst bij een potige motorrijder met armen vol kleurige tatoeages van arenden waarvan de vleugels uitwaaierden over zijn biceps. De enige reden waarom ze, om de feestvreugde te verhogen, niet waren overgestapt op sterkedrank, was omdat Susan de neiging had in slaap te vallen als ze 's middags dronk; haar middelbare leeftijd begon een rol te spelen.

Casey had gezegd dat ze beter konden wachten tot Hal en T. erbij waren. Als ze de mannen van het vliegveld hadden gehaald, zouden ze hun terugkeer met een stevige borrel kunnen gaan vieren.

‘Zou je niet naar de rechterbaan gaan?’ zei ze tegen Casey.

‘O ja? Huh. Wie rijdt er?’

‘Jij.’

‘Dat bedoel ik.’

‘Je kunt beter invoegen. Kijk!’

‘Mam?’

‘Oké, oké.’

‘Rustig nou maar. Het valt reuze mee. Wees blij dat we niet op de I-405 zitten.’

Hoe dan ook, ze zou hem vertellen wat hij wilde weten omdat hij recht had op de waarheid. Maar het zou beter voor hem zijn als hij er niet naar zou vragen.

Uiteraard zou ze hem nooit vertellen wat ze precies voor hem voelde. Dat soort subtiele emoties waren haar best bewaarde geheim – vooral om de ander te beschermen – een geheim dat ze voor zichzelf hield, zoals iedereen zijn zondige kanten verborgen hield voor anderen. Je vertelde je dierbare niet hoe je gevoelens in de loop der tijd veranderden, je liet je niet uit over al die kleine eigenaardigheden, zoals het slapper worden van de billen, dat na verloop van tijd afkeer opwekte. Reacties waarover je geen controle had.

Hoewel, je had erbij die zulke dingen zeiden als ze boos waren, maar dat waren dan meestal geen vrouwen. Zijzelf hield kwetsende opmerkingen voor zich, want een man was snel in zijn trots gekrenkt. Zo had zijn geslacht soms iets weg van een eenzame, strijd-lustige dienaar die het hoofd boog, wat een nederig, komisch gezicht was. Maar je kon medelijden hebben met iets, medelijden met iets beestachtigs terwijl je er toch gebruik van wilde maken: een

beestachtig deel van een halfkind, halfaap. Hun handvat, hun gebruiksaanwijzing, hun gretigheid een hijgende hond. De metafoor was een allegaartje, dat wist ze ook wel. Haar liefde voor echtgenoten was als een liefde voor reeën. De mannen zelf waren echter geen reeën maar halfapen, en als het op seks aankwam, waren het net honden. Enfin, niets nieuws onder de zon.

Haar neerbuigendheid over het mannelijk geslacht was niet persoonlijk bedoeld. Per slot van rekening deden mannen ook neerbuigend over vrouwen. Mannen hadden zo hun eigen opvattingen over het vrouwelijk geslacht, en die opvattingen waren allesbehalve positief. Dat bleek duidelijk uit zoiets als pornografie, waarop bijna alle mannen verzot waren, van de maagdelijkste jongen tot aan de grootste viezerik. Met andere woorden, mannen hadden ook zo hun geheimpjes voor haar, maar die hoefde ze niet te weten.

Pornografie, mijmerde ze. Vernedering en onderdrukking. In pornografie vond een man het prettig een vrouw te kunnen vernederen. Logisch. Als zij een man was, zou ze dat ook prettig vinden. Een man wist dan misschien niet dat hij een tragische figuur was, hij vermoedde het vaak wel. Onbewust vermoedde een man dat hij beklagenswaardig was. Mannen droegen die zware, halfbewuste last met zich mee, en iets vermoeden geeft meer stress dan iets zeker weten. Vrouwen werden van buitenaf onder de duim gehouden, via het patriarchaat; zo werden in diverse Afrikaanse culturen meisjes die waren verkracht gedood omdat ze te veel problemen veroorzaakten. Maar mannen werden dus van binnenuit, door hun eigen lichaam, onder de duim gehouden. Ze zag testosteron als een soort spervuur, te vergelijken met een artilleriebeschieting. Dat hadden mannen ongetwijfeld ooit nodig gehad, in de prehistorie bijvoorbeeld, toen ze nog met een speer achter hun eten aan moesten rennen en spieren moesten kweken om indruk te kunnen maken op vruchtbare vrouwen, dat soort dingen, ongeveer om dezelfde reden

dat bavianen hun luide wa-hoefblaf hadden ontwikkeld of pronkten met hun felrode achterwerk.

Maar nu mannen het zonder de endorfinen van de jacht en het doden van hun prooi moesten stellen, vormden hun hormonen een roep die niet meer beantwoord werd, een nodeloze belegering van de mannelijke psyche. Geen wonder dat mannen, gegijzeld in hun bunker van vlees, hun toevlucht zochten in pornografie en geweld. Het was een vorm van zelfexpressie.

Op het vliegveld zou ze T. weerzien, die in de jungle was verdwaald maar als door een wonder toch was teruggevonden. Net toen ze dacht hem nooit meer te zullen zien, was hij uit de dood opgestaan, als een moderne Lazarus. T., haar werkgever, vastgoedontwikkelaar met een Mercedes-fetisj en een voorliefde voor pakken van over de vijfduizend euro, was een paar weken eerder aangekomen op een tropisch eiland waar een slechte hygiëne heerste en waar hij leefde in een hut van takken. Hij was broodmager maar, zo beweerde haar echtgenoot Hal, die hem had gevonden, 'in goede geestelijke gezondheid'.

Ze moest toegeven dat het heel grootmoedig van Hal was geweest om naar Midden-Amerika te vliegen en T. te gaan zoeken, een man die hij nauwelijks kende. Daar was ze hem dankbaar voor, ook al was de reis voor hem een manier geweest om haar te ontvluchten: zijn antwoord op een vervelende ontdekking, namelijk dat zij op de vloer van haar kantoorkamer seks had gehad met een collega. (Ze begreep nog steeds niet hoe hij daar getuige van had kunnen zijn: de voordeur van het kantoor had op slot gezeten en ze wist zo goed als zeker dat ze de jaloezieën dicht had gedaan.) Hoe dan ook, er stond haar een moeilijk gesprek te wachten over haar ontrouw.

Het was echter maar de vraag of Hal T.'s toestand goed had ingeschat. Hij kende haar werkgever amper. Volgens Hal had T. de balans opgemaakt van zijn leven toen hij, uitgehongerd en uitgeput,

door het regenwoud dwaalde en had hij na rijp beraad gekozen voor een kluizenaarsbestaan op een afgelegen eiland zonder water en licht. Een keuze die Hal over de telefoon had proberen te rechtvaardigen als een proces van groei, een soort voortijdige midlife-crisis die de klooster-/eco-/meditatiekant op ging in plaats van de populairdere sportauto-/scheiding-van-/trofeevrouwkant. Hal had teruggegrepen op zijn jarenzestigverleden en dacht dat T. verlichting had gezocht.

Maar T. had onlangs een vriendin verloren, die totaal onverwacht was overleden. En Hal had geen sociale voelsprietten. Susans man was geen mensenmens, zoals dat in sollicitatiegesprekken werd genoemd. Zelf vond ze T.'s gedrag meer weg hebben van een schizo-affectieve stoornis. Ze was geen zielenknijper, maar bladerde wel eens door de DSM-IV. Ze las graag casusstudies.

Caseys opwindung lag voor de hand. T. was een vriend van haar en het enige wat haar interesseerde was dat hij weer terecht was. Het deerde haar niet als hij zijn werk niet opnieuw zou kunnen oppakken. Susan wist dat het haar ook niets zou moeten uitmaken, want het ging in de eerste plaats om zijn welzijn. Per slot van rekening waren T. en zij buiten het werk ook bevriend. Ze liep geen enkel risico. Hoe het ook zou gaan, hij zou haar salaris doorbetalen.

Maar de stress van het zelfstandig nemen van financiële beslissingen had haar gesloopt. Ze had juist voor deze baan gekozen omdat ze niet al te veel wilde nadenken. Na tientallen jaren ondankbaar werk als onderwijzer op een basisschool in L.A. was ze, half uit onverschilligheid, half uit balorigheid, secretaresse geworden. Het anonieme rechttoe rechtaan werk had haar aangetrokken. Ze had haar pijlen op andere dingen gericht, waarbij ze stiekem en doelgericht te werk was gegaan. T.'s verdwijning had echter roet in het eten gegooid. Ze wilde geen verantwoordelijkheid. Ze wilde dat hij terugkwam en haar opdrachten gaf. 'Doe dit. Doe dat.' Voor zover

ze wist had ze al een aantal verkeerde beslissingen genomen en stond hij er nu financieel minder goed voor dan voor zijn vertrek.

Maar als hij geestelijk in de war was, zou hij haar niet kunnen helpen. Hij zou het vermogen missen om mensen gerust te stellen.

‘Als papa weer thuis is, zal hij wel met je willen praten,’ zei Casey.

Susan had Hal al twee avonden niet gesproken. T. was degene die haar had gebeld en het vluchtnummer had ingesproken op haar antwoordapparaat. Door de statische ruis op de lijn had hij nog verder weg geklonken dan hij in werkelijkheid was, in elk geval verder dan Midden-Amerika. Waarschijnlijk had zijn manische episode hem uitgeput.

Terwijl T. toch altijd zo’n doortastende jongeman had geleken. Daar bleek maar weer uit dat de gekte in alle mannen school. Laat een man verdwalen in de natuur en de cro-magnon in hem komt boven.

Casey keek haar van opzij afwachtend aan.

‘Hoezo?’

Wist ze wat Hal wist? Had Hal het haar verteld? Nee, dat zou hij niet doen. Nóóit.

‘Over mijn baan.’

Opluchting.

‘Dat telemarketingbaantje?’

‘Ja. Het gaat om telefoonseks.’

Susan draaide haar hoofd zo snel naar links dat het pijn deed in haar nek. Achter Caseys profiel reed een vrachtwagen voorbij, met op de zijkant de woorden HONGERIGE STUDENTEN.

‘Case, alsjeblieft. Je bezorgt me bijna een whiplash. Kun je ook een zijwaartse whiplash oplopen?’

‘Ik meen het. Het is een 0900-nummer.’

Bij het zien van Caseys op elkaar geperste lippen wist Susan dat ze het meende: de lippen, de licht geheven kin. Als kleuter had ze al op die manier gekeken wanneer ze haar zin wilde doordrijven.

‘Je meent het.’

‘Ja, goedkoop, hè? Maar dat vind ik nou het leuke eraan. Ik dacht: ik bereid je maar vast voor.’

‘Zeg alsjeblieft dat je er alleen doorverbindt of zoiets.’

‘Hou op, zeg. Dan zou er niks aan zijn.’

Tot haar ergernis merkte ze dat haar ogen vochtig werden. Kon ze zelfs nu al niet meer tegen een grapje? Verdomme. Waar ging het nou helemaal over? Lach erom.

Ze wendde haar gezicht af en keek weer uit het raampje.

‘En je vader weet het al?’ vroeg ze, haar blik nog altijd afgewend. Nog een vrachtwagen; ze waren ingesloten. Deze was geel en had PURITEIN op de zijkant staan.

Ze keek naar links en toen weer naar rechts. HONGERIGE STUDENTEN. PURITEIN. HONGERIGE STUDENTEN. PURITEIN. Daar zaten ze dan, tussen twee vrachtwagens in. Het was duidelijk een straf. Een straf van de wereld, die hen beiden kende en alles wist. De wereld, die je weerspiegelde in zijn oneindige stroom atomen, die al roerend in die krioelende massa deeltjes betekenis uitzond; betekenis, maar geen zin. De gigantische kennis van de wereld vormde een bibliotheek van het verborgene, een uitgestrekt reservoir. Maar geen zin. Het was slechts de som van een oneindig aantal deeltjes: de verf op de zijkant van de vrachtwagens, de vrachtwagens zelf, die door handel en wegen op deze manier naast haar waren terechtgekomen... in Caseys auto, ingeklemd tussen de vrachtwagens, maar ze waren noch hongerige studenten noch puriteinen. Ze waren sletten.

Ze was een slechte moeder en een slet; haar dochter was een slechte dochter en een slet. Twee sletten.

Het verkeer trok weer op.

Natuurlijk had ze er zelf voor gekozen een slet te zijn. Daar genoot ze van. Het was de meest creatieve daad van haar leven.

‘Shit,’ zei Casey en ze ontweek een gat in de weg.

Het was de privékamer in haar huis, het was Blauwbaards gesloten kast: sinds het ongeluk was het de enige plek waar ze niet slechts een plichtsgetrouwe moeder was of een echtgenote. Je kon zeggen wat je wilde over echtgenoten, maar het moederschap was een rol die je de rest van je leven moest spelen... de rol van slet was een overlevingstactiek. Niet meer en niet minder: de geheimen, de ongedwongen vrijheid, de ongebondenheid van het verderfelijke bedrog, de zoete smaak van verdorvenheid. Het had haar meer dan eens behoed voor de wanhoop.

Toen ze jong was, had ze heel pedant beweerd dat monogamie een autoritaire praktijk was, een vorm van eigendomsrecht. Een enkele keer had ze Hal, die veel conventioneel was dan zij, daarvan proberen te overtuigen. Ze hadden nachtenlang gediscussieerd, maar de inhoud van hun gesprekken stond haar niet meer helder voor de geest: het ene ego dat wilde ontsnappen aan het andere ego. Later had ze haar ideeën afgedaan als een reeks rationalisaties. Je kon nog zo veel argumenten aanvoeren, in wezen was slapen met andere mannen dan je echtgenoot pure zelfbevredestiging, een uiting van hebzucht en ijdelheid, een verheerlijking van jezelf. Dat kon ze nu openlijk toegeven, en dat deed ze dan ook. In de uren dat ze met andere mannen sliep, werd ze vanuit de duisternis opgetild naar het licht. Ze was het onderwerp van de biopic: de camera volgde haar gezicht, de tijd vertraagde, muziek begeleidde haar bewegingen. Ze zag zichzelf graag met anderen; ze wilde gekend worden.

Hoe zou Casey, in haar rolstoel, eenzelfde daad kunnen verrichten? Het was een verkeerd soort vrijheid voor Casey, een categoriefout. Maar dit was Casey, eigenzinnig en koppig als altijd, die de compromitterende aard van haar daad wenste te negeren. Oké, oké, beseft Susan, dit was háár manier van rebelleren, een rebellie die vergelijkbaar was met haar eigen gedrag. Ze gedroegen zich op dezelfde manier, ook al had Casey daar geen idee van.

Maar Casey kon niet lopen. Ze kon niet lopen en had geen benen die bewogen.

Het arme kind.

Misschien was de keuze voor dit 0900-baantje haar manier om haar handicap verborgen te houden. Bellers zouden nooit weten dat ze in een rolstoel zat, en dus kon Casey puur stem zijn; ze kon hen behagen in de warme, elektronische duisternis, een duisternis die bol stond van geheimzinnigheid. Hun obscene privédienstmaagd.

Keer op keer brak Casey haar moeders hart, maar Susan had leren omgaan met die vertrouwde, verpletterende druk. Ze moest wel. Dit was de zoveelste aanslag op haar hoop en haar dromen. Ze moest de grimmige waarheid onder ogen zien: haar dochter was een telefoonsekshoer. Natuurlijk. Het was de logische volgende stap. Casey had de rest al achter de rug: de apathie, de rebellie, de rancune, de zelfhaat. Kennelijk was het nu tijd voor telefoonseks door een gehandicapte.

Susan kneep haar ogen samen en zag de haarscherpe contouren van de stereotypen opdoemen: archetypen, stereotypen met al hun deprimerende implicaties.

Ze kreeg kippenvel op haar armen.

‘En dat heb je aan je vader verteld?’ drong ze na enige tijd hoofdschuddend aan. ‘Maar niet aan mij?’

‘Nee, ik heb het hem niet met zo veel woorden verteld,’ zei Casey. ‘Hij heeft één en één bij elkaar opgeteld. Hij wist het gewoon.’

‘Hij wist het gewoon?’ Hoe gênant. Het ergerde haar dat ze tranen in haar ogen kreeg in het bijzijn van haar dochter, die haar een vertrouwde, kinderlijke blik zou toewerpen waarin zowel medelijden als minachting te lezen zou zijn. ‘Je hebt het over Hál, hoor. Die heeft nooit iets in de gaten.’

‘Doe niet zo gemeen.’

Susan schudde haar hoofd. Ze kreeg een brok in haar keel.

De auto was een kooi; waarom zagen mensen dat niet? Casey op de lopende band, metalen kooien van ijzer en glas, miljarden kooien met vervuilende uitlaten langs de wegen. Na het ongeluk zag ze auto's als haar vijand; ze verafschuwde ze om wat ze Casey hadden aangedaan, ze haatte ze alsof het levende wezens waren, maden, kevers, schorpioenen. Naar de sloop met die bakbeesten.

Natuurlijk had ze zelf ook een auto waar ze niet buiten kon. Zonder auto geen leven in L.A. Auto's waren het kleinste en makkelijkst verplaatsbare huis dat er bestond. Zelfs Casey, die bijna was doodgereden door een auto, woonde erin zonder dat ze erbij stil leek te staan.

Susan legde haar elleboog op de blauwe kunststof arMLEuning van het portier. Er zat een smalle opening in, die deels was afgezet met een strip. Ze keek er verbaasd in. De strip was smoezelig. Waarom zaten er van die vreemde openingen in arMLEuningen? Wat moest erin passen? Er paste niets in. En als er wel iets in paste, dan was het iets onbekends, iets denkbeeldigs wat geen deel uitmaakte van het leven. Overbodige openingen, irritante openingen, altijd aanwezig, onverklaarbaar; ze wekten woede op.

'Hij had iets opgevangen, meer niet,' zei Casey, iets vriendelijker nu. 'Hij hoorde me praten met een vriendin.'

'Je wilde professor worden,' zei Susan. 'Weet je dat nog?'

Ze schudde nog steeds verbaasd haar hoofd. Bijna onwillekeurig. Terwijl ze uit het raam staarde, veegde ze snel met de rug van haar rechterhand een traan uit haar ooghoek.

'Je wilde promoveren,' vervolgde ze.

'Haha, het idee alleen al,' zei Casey.

Ze sloegen de weg naar de internationale luchthaven in. Aan hun rechterkant stonden rijen taxi's en auto's langs de stoep geparkeerd.

'Je wilde cursussen Frans gaan volgen.'

'Ja, belachelijk, hè?'

‘Je wilde naar de universiteit.’

‘Ik was achttien! En nu ben ik geen achttien meer. Ik wil geen saaie academica worden. Zelfs niet als ik het in me had. Het ligt niet aan de rolstoel, mam. Het ligt aan mezelf. Het is een soort natuurlijke evolutie.’

‘Dus nu ben je van promovenda in spe geëvolueerd tot telefoonseksmedewerker?’

‘Nee, van tiener tot volwassene.’

‘Maar je bent meer dan dat,’ zei Susan.

‘Jezus, het is toch zeker niet het einde van de wereld?’ zei Casey. ‘Ontspan je en haal een keer diep adem. Het is maar werk.’

Ze draaide aan het stuur en reed de parkeerplaats op.

Even later stonden ze ongemakkelijk bij de bagageband te wachten. Susan keek naar het gezicht van haar dochter; de wimpers wierpen schaduwen op haar jukbeenderen. Casey had er vroeger nooit zo mager en bleek uitgezien. Vóór het ongeluk had ze meestal een bruin kleurtje en blozende wangen gehad, en was haar haar lichter geweest door de zon. Ze had een vriendje gehad dat surfte, en daarna een dat skateboardde. In de weekends gingen ze op gymmen en in rafelige, vale shorts naar het strand en kwamen ze 's avonds thuis met vellen op hun neus en zout in hun haar.

Tegenwoordig zag ze altijd bleek. Maar ze was nog steeds mooi. Voor Susans geestesoog verschenen babyfoto's.

Goddomme. Straks kwamen de tranen weer.

‘Heb je er bewust voor gekozen?’ begon ze. Op de achtergrond klonk lawaai en werden vluchten omgeroepen. ‘Want als je geld nodig hebt...’

‘Ja, heel bewust,’ zei Casey kortaf.

Susan staarde langs haar heen naar een poster van een hotel: witte hoogbouw met wuivende palmbomen op de voorgrond. Ze staarde naar het hotel. Ze staarde naar de palmbomen.

Casey zag T. als eerste toen hij in een sjofele broek en hemdsmouwen op hen kwam aflopen. Hij was mager en veel te bruin van de zon, als een pensionado uit Florida, maar de baard waarover Hal het aan de telefoon had gehad ontbrak. Hij moest zich nog niet zo lang geleden geschoren hebben, want de zijkanten van zijn kin en wangen waren lichter dan de rest van zijn gezicht.

Maar wat haar verontruste, was zijn uitdrukking: zwaarmoedig, bezorgd. Hij boog zich over Casey heen, hurkte neer bij haar rolstoel en nam haar gezicht in zijn handen. Susan zag hoe ze naar hem keek, zag het in een flits, maar al snel – door de schok – verwaagde het gevoel omdat hij weer opstond. Hij hield Casey nog steeds bij haar pols vast.

‘Het spijt me, maar ik kon het jullie niet over de telefoon vertellen. Ik heb heel slecht nieuws,’ zei hij.